

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **70152** (13) **U**
(51) МПК (2012.01)
A61K 35/00

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2011 14135	(72) Винахідник(и): Крисан Федір Васильович (UA), Кашперський Микола Андрійович (UA), Нежувака Валентина Володимирівна (UA)
(22) Дата подання заявки: 30.11.2011	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.05.2012	(73) Власник(и): ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЛІКТРАВИ", шосе Київське, 21, м. Житомир, 10001 (UA)
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.05.2012, Бюл.№ 10	(74) Представник: Стукало Олександр Павлович, реєстр. №218

(54) ФІТОКОМПОЗИЦІЯ ІНГРЕДІЄНТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ПОРОЖНИНИ РОТА

(57) Реферат:

Фітокомпозиція інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота містить лепехи кореневища, алтеї лікарської корені, ромашки аптечної квітки, буркуну лікарського трави. Додатково містить живокосту корені та шавлії листя.

UA 70152 U

Корисна модель належить до фармацевтичної промисловості і може бути використана для виготовлення з лікарської рослинної сировини збору для використання, наприклад, в стоматології для лікування запальних захворювань порожнини рота (гінгівіти, пародонтит, афтозні ураження ротової порожнини тощо).

Захворювання слизової оболонки ротової порожнини (афти), розвивається як самостійне захворювання або є ускладненням інших захворювань (як правило, шлунково-кишкових). Можливо, виникнення захворювання, при хронічному рецидивному і гострому афтозному стоматиті. При цьому захворюванні, на слизистій оболонці з'являються бульбашки, які наповнені прозорою рідиною, незабаром вони лопаються і після них залишаються характерні виразки, у вигляді сіруватих і жовтуватих округлих плям, які оточені червоним обідком. Захворювання слизової оболонки ротової порожнини, супроводжується підвищенням температури, збільшенням регіональних лімфатичних вузлів.

Відомий збір лікарських рослин для лікування гострих респіраторних вірусних інфекцій горла при ангінах, трахеїтах тощо, що містить лікарську сировину при наступному співвідношенні компонентів, г: лепехи кореневища 10, алтеї лікарської коренів 20, ромашки аптечної квіток 20, буркуну лікарського трави 20, льону посівного насіння 30, [див. Универсальная энциклопедия лекарственных растений. Книжный Дом Machaon. Минск-Москва, 2000, с. 388-389].

Однак, недоліком цього збору лікарських рослин є його недостатня дія для лікування запальних захворювань порожнини рота.

Задачею створення фітокомпозиції інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота є удосконалення збору з рослинної сировини шляхом внесення до складу композиції інгредієнтів для посилення лікувальної дії на порожнину рота, в тому числі на гнійні рани, та в'язучої дезінфікуючої дії при різних катаральних станах слизових оболонок, що сприяє впровадженню в медичну практику для лікування захворювань ротової порожнини лікарського препарату широкого спектра дії, розширює асортимент лікарських засобів рослинного походження для лікування захворювань ротової порожнини з можливістю приготування свіжого настою з цього збору в домашніх умовах.

Поставлена задача вирішується за рахунок того, що фітокомпозиція інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота, що містить лепехи кореневища, алтеї лікарської корені, ромашки аптечної квітки, буркуну лікарського трави, відповідно до корисної моделі, додатково містить живокосту корені та шавлії листя при наступному співвідношенні компонентів у вагових частинах:

лепехи кореневища	8,0-12,0
алтеї лікарської корені	15,0-25,0
ромашки аптечної квітки	15,0-25,0
буркуну лікарського жовтого трава	15,0-25,0
живокосту корені	15,0-25,0
шавлії листя	8,0-12,0.

Крім того, додатковий варіант фітокомпозиції інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота містить компоненти при наступному співвідношенні у вагових частинах:

лепехи кореневища	10,0
алтеї лікарської корені	20,0
ромашки аптечної квітки	20,0
буркуну лікарського жовтого трава	20,0
живокосту корені	20,0
шавлії листя	10,0.

Доцільність введення живокосту коренів та шавлії листя до лікарської рослинної сировини, яка входить до складу заявленої фітокомпозиції інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота, обумовлена неперевершеними особливостями та унікальністю їх хімічного складу, а також позитивною фармакологічною дією на організм людини.

Живокіст лікарський. Заготовляють його майже у всій Україні. В наші дні живокіст знаходить застосування в народній медицині і гомеопатії як засіб, що прискорює відновлення пошкоджених кісток і лікування гнійних ран. Алкалоїди, що входять до складу живокосту,

отруйні. Використовують корені і кореневища від проносів як добрий обволікаючий і відхаркувальний засіб. Зовнішньо використовують свіжий корінь або сік з нього при чиряках, виразках, носових кровотечах, роблять також припарки при переломах кісток. У гомеопатії використовують есенцію з свіжого кореня живокосту, зібраного до початку цвітіння рослини.

5 Хімічний склад: алантоїн - найважливіша сполука, що визначає основні властивості живокосту, протеїн (до 25 %), жир (до 3,3 %), дубильні речовини (пірокатехінової групи), слиз (водорозчинний полісахарид), алкалоїди - циноглосин, симфітоциноглосин, глюкоалкалоїд консолідин, холін, дигалову і галову кислоти, вітамін В₁₂, клітковина (до 14,2 %) і безазотисті екстрактивні речовини (до 39,1 % від абсолютно сухої речовини) - інουλін, танін та інші речовини.

10 Експериментальні та клінічні дані. Підставою для такої активності цієї сировини треба вважати таніни (від 4 до 6,5 %), що містяться в рослині, як і наявність алантоїну (пуринового похідного) в кількості від 0,2 до 0,8 %. Доведено, що алантоїн надає стимулюючу дію на розростання нових фібробластів. Синергічно в цьому напрямку окреслюється і дія алкалоїду сімфітоциноглосину і глікоалкалоїду консолідину, що міститься в сировині.

15 Наявність алантоїну в рослині стимулює поділ клітин. Так, наприклад, експериментально доведено, що цибулини декоративної рослини гіацинта під впливом алантоїну розвиваються і цвітуть швидше контрольних примірників.

Застосовують при запаленні дихальних шляхів, кровотечі, кровохарканні, проносі, туберкульозі, як обволікувальний засіб при всіх видах запалення слизистої оболонки і 20 протимікробний (алкалоїди циноглосин і лазиокарпін і глікоалкалоїд консолідин - отруйні; лікувальні речовини - слиз, дубильні речовини, ефірна олія і алантоїн, який стимулює зростання клітин і відновлення тканин).

Застосовують живокіст також при переломах кісток, оскільки в його кореневищах є багато органічно зв'язаного кальцію.

25 Шавлія лікарська. Серед народів Середземноморських країн та й у науковій медицині давно відома як цілющий засіб. Не одне століття використовується і в Україні. Культивують шавлію як декоративну, ефіроолійну і лікарську рослину в Україні, в Молдавії і в Криму тощо.

Хімічний склад: Листки містять ефірну олію (1-2,5 %), до складу якої входить близько 15 % цинеолу; туйон, пінен та інші терпени, мінеральні мікро- та макроелементи, дубильні, органічні 30 кислоти, флавоноїди, кумарини. Свіже листя має сильну антибактерицидну дію.

Застосовують відвар листя як в'язучий і дезінфікуючий засіб при різних катаральних станах слизових оболонок, переважно у вигляді полоскань. Листя входить до грудних, протиносних і пом'якшувальних зборів.

35 Галенові препарати шавлії лікарської (настій, настоянка) гіпоглікемічні, мають в'язучі, протизапальні, дезінфікуючі, відхаркувальні, естрогенні властивості. Застосовують препарати шавлії при бронхітах, діабеті, гінгівітах, стоматиті, ангіні, гепатиті, проносах, кровотечах, порушеннях функції яєчників, неврозах.

Також застосовують у вигляді настою як терпкий, дезінфікуючий, протизапальний і ніжний ароматичний засіб для полоскання порожнини рота і горла, при запаленнях ясен, стоматитах, 40 кровотечах з ясен, захворюваннях зубів (флюс), ангінах, а також при катарах верхніх дихальних шляхів. Часто шавлію вживають зовнішньо для припарок, обмивань і ванн.

Експериментальні та клінічні дані. Головний активний компонент - ефірна олія (не менше 1,5 мл в 100 г), яка надає в'язучу, протизапальну і бактеріостатичну дію, пригнічує птілвість. Найбільший ефект на виділення поту доведений експериментально, однак механізм його не 45 з'ясований. Добре впливає на нічне потіння при неврозах і туберкульозі. Слід зазначити, що крім ефірного масла, інші компоненти шавлії, ще не ідентифіковані, надають антимікробну дію. У досліджах *in vitro* встановлено, що водні екстракти шавлії, звільнені від ефірної олії, сильно пригнічують розвиток дизентерійних (Sh. Flexneri, Sh. Sonnei) і бактерій групи коли (Escherichia coli, B. paracoli, Enterobacter aerogenes, Enterococcus), помірно пригнічують розвиток 50 золотистого стафілокока, альфа-гемолітичних стрептококів, а також і деяких інших патогенних мікроорганізмів. Надає в'язучу дію, перш за все, в ротовій порожнині (при стоматиті, гінгівіті, ангіні) і при запаленнях органів шлунково-кишкового тракту. Рослина має естрогенну і гіпоглікемічну дію.

Взаємодія компонентів фітокомпозиції дає змогу досягнути досить ефективною дії в лікуванні 55 запальних захворювань порожнини рота, а відсоткове співвідношення - досить рівномірного дозування компонентів, навіть при фасуванні у фільтр-пакетики по 2,0 г.

Застосування запропонованої фітокомпозиції інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота дозволяє забезпечити наступний технічний результат:

60 - забезпечується виготовлення фітокомпозиції із доступної лікарської сировини, що поширена в Україні;

- забезпечується посилення лікувальної дії на порожнину рота, в тому числі на гнійні рани;
 - забезпечується в'яжуча дезінфікуюча дія при різних катаральних станах слизових оболонок;

5 - є можливість дотримання заданого складу компонентів на діючому обладнанні з достатньою точністю, що дозволяє упаковувати збір у невеликі пакетики вагою до 2,0 грамів.

Крім того:

- підвищується зручність у користуванні лікарським засобом за рахунок можливості упаковувати лікарський засіб у пакетики з разовим дозуванням;

10 - відновлюються зміни метаболічних процесів організму та підвищуються захисні його функції.

Фітокомпозицію інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота готують з рослинної сировини, що зібрана та перероблена за прийнятими технологіями. Готують у вигляді раціонально збалансованої суміші: лепехи кореневищ (8-12 вагових частин), алтеї лікарської коренів (18-22 вагових частин), ромашки аптечної квіток (18-22 вагових частин), буркуну лікарського жовтого трави (18-22 вагових частин), живокосту коренів (18-22 вагових частин) та шавлії листя (8-12 вагових частин).

1 столову ложку суміші вміщують в емальований посуд, заливають 200 мл гарячої кип'яченої води, закривають кришкою і настоюють на киплячій водяній бані 15 хвилин. Охолоджують при кімнатній температурі 45 хвилин, проціджують, залишок віджимають до процідженого настою. 20 Об'єм настою доводять кип'яченою водою до 200 мл, отримуючи настій фіточаю. Зовнішньо використовують у теплому вигляді для полоскання ротової порожнини 4-5 разів на день, максимально затримуючи (1-2 хвилини) настій у роті.

З метою точності дозування та зручності застосування фітокомпозиція може фасуватися в фільтр-пакетики для одноразового заварювання, наприклад, вагою 2,0 грами. З фільтр-пакети вміщують у скляний або емальований посуд, заливають 200 мл окропу, закривають і настоюють у закритому посуді не менше однієї години. Настоювати рекомендується в термосі. Зовнішньо використовують у теплому вигляді для полоскання ротової порожнини 4-5 разів на день, максимально затримуючи (1-2 хвилини) настій у роті.

Тривалість курсу лікування - відповідно до рекомендацій лікаря з урахуванням характеру, ступеня тяжкості та особливостей перебігу захворювання, стабільності досягнутого терапевтичного ефекту і переносимості препарату.

Приклад 1. Фітокомпозицію інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота готують у вигляді суміші (у вагових частинах):

лепехи кореневища	8,0
алтеї лікарської корені	15,0
ромашки аптечної квітки	15,0
буркуну лікарського жовтого трава	15,0
живокосту корені	15,0
шавлії листя	8,0.

35

1 столову ложку суміші вміщують в емальований посуд, заливають 200 мл гарячої кип'яченої води, закривають кришкою і настоюють на киплячій водяній бані 15 хвилин. Охолоджують при кімнатній температурі 45 хвилин, проціджують, залишок віджимають до процідженого настою. Об'єм настою доводять кип'яченою водою до 200 мл, отримуючи настій фіточаю. Зовнішньо використовують у теплому вигляді для полоскання ротової порожнини 4-5 разів на день, максимально затримуючи (1-2 хвилини) настій у роті. Тривалість курсу лікування - відповідно до рекомендацій лікаря з урахуванням характеру, ступеня тяжкості та особливостей перебігу захворювання, стабільності досягнутого терапевтичного ефекту і переносимості препарату.

45 Регулярне застосування фіточаю впродовж терміну курсу лікування забезпечує достатній благотворний вплив на ротову порожнину пацієнта. Таким чином зменшення вагової кількості вхідних у фітокомпозицію лікарських рослин менше номінальних приводить до достатньої лікувальної дії на порожнину рота, в тому числі на гнійні рани, а також може використовуватись як в'яжучий дезінфікуючий засіб при різних катаральних станах слизових оболонок. Крім того, фіточай (настій) має м'який гармонічний смак.

50 Приклад 2. Фітокомпозицію інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота готують у вигляді суміші (у вагових частинах):

лепехи кореневища	10,0
алтеї лікарської корені	20,0

ромашки аптечної квітки	20,0
буркуну лікарського жовтого трава	20,0
живокосту корені	20,0
шавлії листя	10,0.

Готують і вживають фіточай у спосіб, що описаний у прикладі 1.

Регулярне застосування фіточаю відповідно до рекомендацій лікаря, як і в прикладі 1, забезпечує достатню лікувальну дію на порожнину рота, в тому числі на гнійні рани, а також може використовуватись як в'яжучий дезінфікуючий засіб при різних катаральних станах слизових оболонок.

Приклад 3. Фітокомпозицію інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота готують у вигляді суміші (у вагових частинах):

лепехи кореневища	12,0
алтеї лікарської корені	25,0
ромашки аптечної квітки	25,0
буркуну лікарського жовтого трава	25,0
живокосту корені	25,0
шавлії листя	12,0.

Готують і вживають фіточай у спосіб, що описаний у прикладі 1.

Регулярне застосування фіточаю відповідно до рекомендацій лікаря, як і в прикладах 1 і 2, забезпечує достатню лікувальну дію на порожнину рота, в тому числі на гнійні рани, а також може використовуватись як в'яжучий дезінфікуючий засіб при різних катаральних станах слизових оболонок, що зміцнює та оздоровлює організм людини, але збільшення вагових кількостей вхідних у фітокомпозицію лікарських рослин більше заявлених меж (див. приклад 3) призводить до втрати споживчої цінності лікарського засобу (настою), перетворює його в сильно концентрований розчин. Крім того, фіточай набуває розлагодженого специфічного аромату і грубого приторного смаку.

Таким чином, наведені приклади підтверджують, що вищевказана фітокомпозиція інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота із рослинної сировини в указаних співвідношеннях дозволяє отримувати фіточай, який при регулярному вживанні відповідно до рекомендацій лікаря забезпечує лікувальну дію на порожнину рота.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

1. Фітокомпозиція інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота, що містить лепехи кореневища, алтеї лікарської корені, ромашки аптечної квітки, буркуну лікарського трави, яка **відрізняється** тим, що додатково містить живокосту корені та шавлії листя при наступному співвідношенні компонентів, у вагових частинах:

лепехи кореневища	8,0-12,0
алтеї лікарської корені	15,0-25,0
ромашки аптечної квітки	15,0-25,0
буркуну лікарського жовтого трава	15,0-25,0
живокосту корені	15,0-25,0
шавлії листя	8,0-12,0.

2. Фітокомпозиція інгредієнтів для лікування запальних захворювань порожнини рота за п. 1, яка **відрізняється** тим, що містить компоненти при наступному співвідношенні у вагових частинах:

лепехи кореневища	10,0
алтеї лікарської корені	20,0
ромашки аптечної квітки	20,0
буркуну лікарського жовтого трава	20,0
живокосту корені	20,0
шавлії листя	10,0.

Комп'ютерна верстка А. Крижанівський

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601